Lietas arhīva Nr. KA02-0167-23/13
ECLI:LV:KUAT:2023:1214.11270005320.6.S
Lietas Nr.11270005320

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2023.gada 14.decembrī

Kurzemes apgabaltiesa:
tiesas sēdes priekšsēdētājs Krists Līcis
tiesneši Aija Āva, Didzis Aktumanis
piedaloties prokuroram Uldim Kursinskim
advokātei Sandrai Sprūdei

atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā izskatīja krimināllietu saistībā ar Dienvidkurzemes prokuratūras prokurora Ulda Kursinska apelācijas protestu par Kurzemes rajona tiesas 2022.gada 24.augusta spriedumu, ar kuru /pers. C/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 221.panta trešās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Kurzemes rajona tiesas spriedumu /pers. C/ atzīts par vainīgu un sodīts saskaņā ar Krimināllikuma 221.panta trešo daļu ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu un 6 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem un nospriests to neizpildīt, ja /pers. C/ pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu soda izciešanas termiņā ieskaitīts aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks no 2020.gada 3.jūnija līdz 2020.gada 6.augustam.

No /pers. C/ valsts labā piedzīta kaitējuma kompensācija 18 899,86 *euro*; Nodrošinājuma valsts aģentūras labā piedzīti procesuālie izdevumi 876,12 *euro*, nosakot kompensācijas un procesuālo izdevumu labprātīgai samaksai 30 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pēc sprieduma stāšanās spēkā noteikts atcelt arestu /pers. D/ piederošajam īpašumam /adrese/ un /pers. E/ piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70.[11]panta trešo daļu /pers. A/ piederošais nekustamais īpašums /adrese/ atzīts par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēts valsts labā pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70.[12]panta pirmo un otro daļu uz /pers. F/ vārda reģistrētā automašīna /TL marka/, ar valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ atzīta par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēta valsts labā pēc sprieduma stāšanās spēkā.

[2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu atzīts, ka /pers. C/ nelikumīgi uzglabāja un pārvietoja tabakas izstrādājumus lielā apmērā.

/pers. C/ no pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrota laika līdz 2020.gada 3.jūnijam garāžu kooperatīvā /Nosaukums / /adrese/, garāžā /Nr./ nelikumīgi uzglabāja 50 000 cigaretes *Premjer* ar Baltkrievijas akcīzes nodokļa markām, 40 000 cigaretes *NZ 10* ar Baltkrievijas akcīzes nodokļa markām, 20 000 cigaretes *Prince* bez akcīzes nodokļa markām, pavisam kopā uzglabājot 110 000 cigaretes.

2020.gada 3.jūnijā /pers. C/ no pirmstiesas izmeklēšanā precīzāk nenoskaidrotas vietas pa garāžu kooperatīva /Nosaukums / teritoriju līdz garāžai /Nr./ ar automašīnu /TL marka/, ar valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ nelikumīgi pārvietoja 11 000 cigaretes *Prince* bez akcīzes nodokļa markām, 600 cigaretes *Minsk Superslims* ar Baltkrievijas akcīzes nodokļa markām, 5000 cigaretes *NZ 10* ar Baltkrievijas akcīzes nodokļa markām, kopā pārvietojot 16 600 cigaretes.

/pers. C/ pavisam kopā uzglabāja un pārvietoja 126 600 cigaretes, kuru kopējā vērtība ir 22 698,11 *euro*, un valstij nodarīja mantisko kaitējumu 18 899,86 *euro* apmērā.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka ar šādām darbībām /pers. C/ izdarījis Krimināllikuma 221.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniedzis Dienvidkurzemes prokuratūras prokurors Uldis Kursinskis, uzskatot, ka spriedums nav likumīgs un pamatots daļā par mantas īpašās konfiskācijas nepiemērošanu /pers. D/ nekustamajam īpašumam /adrese/.

Prokurors norāda, ka attiecībā par /pers. D/ piederošās mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, vērtējamie apstākļi ir ģimenes saites, saimnieciskas vai citāda rakstura mantiskas attiecības ar /pers. C/, jo saskaņā ar Krimināllikuma 70.[11]panta trešo daļu par noziedzīgi iegūtu mantu var atzīt arī tādu personu mantu, kuras uztur ģimenes, saimnieciskas vai citāda rakstura mantiskas attiecības ar personu, kura izdarījusi noziegumu, ja vien netiek pierādīta mantas likumīga izcelsme.

[3.1] Pirmās instances tiesa nepamatoti uzskatījusi, ka /pers. C/ prombūtne no ģimenes un aizskartās mantas īpašnieces pastāvīgas dzīvesvietas īpašuma /adrese/ esamība ir pietiekama, lai lietā nevarētu konstatēt šo personu pastāvīgas ģimenes, saimnieciskas vai citādas mantiskas attiecības un tādējādi neiestātos apstākļi, kas būtu par pamatu Krimināllikuma 70.[10] un 70.[11]panta trešajā daļā paredzētās procesuālās sankcijas – mantas īpašās konfiskācijas piemērošanai /pers. D/ piederošajam nekustamajam īpašumam.

Prokurors šādam tiesas secinājumam nepiekrīt, jo tiesa nav devusi pareizu vērtējumu tiesas sēdē pārbaudītajiem pierādījumiem.

[3.2] /pers. C/ un /pers. D/ noslēguši laulību 2004.gada 17.decembrī, un no /pers. D/ liecības redzams, ka ar apsūdzēto viņa dzīvoja vienā ģimenē /adrese/ līdz 2019.gada septembrim. Savukārt 2019.gada decembrī pēc īslaicīgas prombūtnes, uzzinot par /pers. D/ saslimšanu ar smagu slimību, /pers. C/ atgriezās ģimenē. 2018.gada oktobrī-novembrī nekustamā īpašuma /adrese / iegādes procesā, tas ir, mantiskā darījumā, /pers. C/ aktīvi līdzdarbojās. To apstiprina arī /pers. C/ savās liecībās, kā arī īpašuma /adrese/ pārdevējs /pers. G/. /pers. D/ liecībās norāda, ka laiku pa laikam devusi /pers. C/ naudu lielu sadzīves priekšmetu iegādei un nogādāšanai viņas dzīvesvietā. Tāpat noskaidrots, ka pie /pers. D/ dzīvo viņu kopīgais dēls ar īpašām vajadzībām, kura aprūpē pastāvīgi un regulāri ir nepieciešama un tiek saņemta apsūdzētā palīdzība. Bez tam kā savu sūtījumu saņemšanas adresi šajā

krimināllietā /pers. C/ norādījis /adrese/ – īpašumu, kurš pieder /pers. D/.

[3.3] /pers. D/ pieder arī īpašumi /adrese/. Lietai pievienotajā Liepājas tiesas 2013.gada 12.jūlija spriedumā konstatēts, ka /pers. C/ nelikumīgi glabājis tabakas izstrādājumus automašīnā, kas novietota ēkas /adrese/ iekšpagalmā. Ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 10.oktobra spriedumu konstatēts, ka /pers. C/ glabājis nelikumīgus alkoholiskos dzērienus /adrese/ sētā esošajā šķūnī. Savukārt no krimināllietai pievienotā lēmuma par kriminālprocesa Nr./Nr./ izbeigšanu redzams, ka 2019.gada 18.septembrī kratīšanas laikā /adrese/ pagrabstāvā izņemtas divas aizsāktas cigarešu paciņas bez Latvijas Republikas akcīzes markām ar 8 cigaretēm. /pers. C/ par šīm cigaretēm norādījis, ka tās atstājis kāds no viņa draugiem, kas pie viņiem ciemojušies.

Bez tam par kratīšanas laikā /adrese/ izņemtās naudas piederību /pers. D/ norādījusi, ka daļa no tās ir viņu dēlam saziedotā nauda, kuras pārvaldību veic /pers. C/, savukārt /pers. C/ norādījis, ka dēlam saziedotā nauda ir /pers. D/ nauda. Par atlikušo kratīšanā izņemto naudu /pers. D/ norāda, ka tā ir viņas dotā nauda /pers. C/ mēbeļu iegādei un rēķinu apmaksai. Tāpat lēmumā atreferētajās /pers. D/ liecībās norādīts, ka /pers. C/ palīdz mājas darbos un dēla aprūpē. /adrese/ novietoto /pers. D/ piederošo automašīnu */TL marka/*, ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ izmanto /pers. C/ un par automašīnā esošajām mantām viņa neko paskaidrot nevar.

Tādējādi prokurors uzskata, ka ar iepriekš minētajām liecībām, spriedumiem un lēmumu ir pierādīts, ka nekustamā īpašuma /adrese / iegādes brīdī starp /pers. D/ un /pers. C/ pastāvēja ne tikai pastāvīgas ģimenes attiecības, bet arī pastāvīgas mantiskās un saimnieciskās attiecības un atbilstoši Krimināllikuma 70.^{11} panta trešajai daļai /pers. D/ ir atzīstama par personu, kura uztur pastāvīgas ģimenes, saimnieciskas un mantiskas attiecības ar /pers. C/.

[3.4] Prokurora ieskatā, pretēji pirmās instances tiesas norādītajam, /pers. D/ nekustamais īpašums /adrese / saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{11}panta trešo daļu ir atzīstams par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscējams turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

Apsūdzētais /pers. C/ ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu – veicis nelikumīgas darbības ar akcīzes precēm, par kurām nav samaksāts akcīzes nodoklis. Tādā veidā, nesamaksājot akcīzes nodokli, /pers. C/ guvis materiālu labumu un atbilstoši Krimināllikuma 70.^{11} panta otrās daļas 1.punktam ir atzīstams par personu, kura izdarījusi noziegumu, kas pēc sava rakstura ir vērsts uz materiāla vai citāda labuma gūšanu.

Prokurors norāda, ka /pers. C/ agrāk vairākkārt tiesāts par analogu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, un proti: 1) ar Liepājas tiesas 2013.gada 12.jūlija spriedumu pēc Krimināllikuma 221.panta otrās daļas un 221.^{2}panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu 2 mēnešiem; 2) ar Liepājas tiesas 2015.gada 22.decembra spriedumu pēc Krimināllikuma 221.panta pirmās daļas un 221.^{2}panta otrās daļas ar piespiedu darbu uz 280 stundām; 3) ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 10.oktobra spriedumu pēc Krimināllikuma 221.^{2}panta trešās daļas ar piespiedu darbu uz 260 stundām.

Pirmstiesas kriminālprocesā mantisko jautājumu nodrošināšanai ir uzlikts arests /pers. D/ piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 70.^{11}panta nosacījumiem, ja mantas vērtība nav samērīga ar personas likumīgiem ienākumiem un persona nepierāda, ka manta ir iegūta likumīgā ceļā, to var atzīt par noziedzīgi iegūtu arī tad, ja šī manta atrodas citas tādas personas rīcībā, kura uztur ģimenes, saimnieciskas vai citādas mantiskas attiecības ar apsūdzēto.

[3.5] Prokurors uzsver, ka īpašuma tiesību nostiprināšana uz /pers. D/ vārda zemesgrāmatā nerada pietiekamu pamatu atzīt, ka īpašuma iegāde prezumēta kā likumīga, jo jāpierāda tā iegādei iztērēto līdzekļu izcelsmes legalitāte.

Tā kā /pers. C/ nav legālu ienākumu, pirmstiesas procesā apkopota informācija par /pers. D/ un /pers. C/ kopīgajiem ienākumiem un izdevumiem un prokurors secina, ka viņu ienākumi nav pietiekami, lai 2018.gada oktobrī - novembrī /pers. D/ iegādātos nekustamo īpašumu /adrese / par 100 001 *euro*. Pirmo iemaksu 7000 *euro* apmērā /pers. D/ iemaksājusi pārdevējam skaidrā naudā, bet 26 334 *euro* un 66 667 *euro* viņa pārdevējam pārskaitījusi no *Swedbank* konta.

Prokurora ieskatā, /pers. D/ nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecinātu, ka iegādātā nekustamā īpašuma apmaksai tikuši izmantoti līdzekļi, kas iegūti likumīgā ceļā. Bez tam pirmstiesas izmeklēšanā konstatēts, ka /pers. D/ sniegtā informācija par savu līdzekļu izcelsmi ir vispārīga un nav pamatota ar pierādījumiem, kas apliecinātu sniegtās informācijas patiesumu.

Saskaņā ar /pers. D/ iesniegto gada ienākumu deklarāciju par 2018.gadu, līdzekļu izcelsmi veido saņemtie 25 000 *euro* no /pers. H/ un /pers. I/, 10 000 *euro* no /pers. J/, 10 000 *euro* no /pers. K/, 7000 *euro* no /pers. L/ un 40 000 *euro* no /pers. M/.

Saskaņā ar /pers. D/ *Swedbank* konta izrakstu naudas izcelsmi ar bankas pārskaitījumu veiktajai samaksai 93 001 *euro* par nekustamā īpašuma iegādi veido naudas pārskaitījumi no /pers. J/ 3000 *euro*, no /pers. K/ 3000 *euro*, no /pers. L/ 1000 *euro*, no /pers. H/ 25 000 *euro*, no /pers. M/ 40 000 *euro*, pārskaitījums no /pers. D/ SEB bankas konta 7200 *euro*, kā arī /pers. D/ veiktās skaidras naudas iemaksas kontā par kopējo summu 11 900 *euro* un nauda, kas atradās viņas kontā uz darījuma veikšanas brīdi.

No /pers. D/ SEB bankas un *Swedbank* kontu izrakstiem redzams, ka aktīva līdzekļu akumulēšana nekustamā īpašuma iegādei kontos sākās 2018.gada augusta beigās. Uz to, prokurora ieskatā, norāda skaidras naudas izņemšana no *Swedbank* konta 2018.gada 26.jūlijā 300 *euro* apmērā un 100 *euro* pārskaitījums 2018.gada 6.augustā no *Swedbank* konta uz SEB bankas kontu.

Naudas līdzekļu izcelsmi /pers. D/ SEB bankas kontā veido skaidras naudas iemaksas laikā no 2018.gada 30.augusta līdz 2018.gada 6.septembrim 8980 *euro* apmērā.

Saskaņā ar /pers. D/ SEB bankas konta izrakstu /pers. L/ 2018.gadā dāvinājis 2100 *euro*, veicot pārskaitījumu uz /pers. D/ SEB bankas kontu. Saskaņā ar /pers. D/ *Swedbank* konta izrakstu /pers. L/ dāvinājis /pers. D/ 2018.gadā 1260 *euro*, veicot pārskaitījumu uz /pers. D/ Swedbank kontu. Tā kā deklarācijā par 2018.gadu /pers. D/ norādījusi, ka no /pers. L/ saņēmusi 7000 *euro*, no tiem saskaņā ar iepriekš norādīto pārskaitīti 3360 *euro*, tad skaidrā naudā /pers. L/ varēja iedot 3680 *euro*.

Kā redzams /pers. D/ *Swedbank* konta izrakstā, /pers. J/ pārskaitījis /pers. D/ 2018.gadā 3330 *euro*. Tā kā deklarācijā par 2018.gadu /pers. D/ norādījusi, ka no /pers. J/ saņēmusi 10 000 *euro*, no tiem saskaņā ar iepriekš norādīto pārskaitīti 3330 *euro*, tad skaidrā naudā /pers. J/ varēja iedot 6670 *euro*.

Saskaņā ar /pers. D/ *Swedbank* konta izrakstu /pers. K/ pārskaitījis /pers. D/ 2018.gadā 3000 *euro*. Tā kā deklarācijā par 2018.gadu /pers. D/ norādījusi, ka no /pers. K/ saņēmusi 10 000 *euro*, no tiem saskaņā ar iepriekš norādīto pārskaitīti 3000 *euro*, tad skaidrā naudā /pers. K/, iespējams, varēja iedot 7000 *euro*.

Skaidrā naudā 2018.gada 11.oktobrī /pers. D/ par māju samaksājusi 7000 *euro*, bez tam savā *Swedbank* kontā viņa skaidrā naudā iemaksājusi septembrī un novembrī kopā 11 900 *euro*. Papildus minētajam savā SEB bankas kontā /pers. D/ 2018.gada augustā - septembrī iemaksājusi skaidrā naudā 8980 *euro*. Pārdevējam skaidrā naudā samaksātā un pirkuma darījuma veikšanai banku kontos iemaksātā naudas summa kopā veido 27 880 *euro*, taču /pers. D/ deklarētā iespējamā naudas izcelsme ir norādīta tikai ne vairāk kā 17 350 *euro* (no /pers. L/ 3680 *euro*, no /pers. J/ 6670 *euro*, no /pers. K/ 7000 *euro*).

Tādējādi /pers. D/ nav pierādījusi skaidras naudas izcelsmi ne mazāk kā 10 530 *euro* apmērā, līdz ar to viņas rīcībā esošie 10 530 *euro* nav samērīgi ar viņas likumīgiem ienākumiem un viņa nav pierādījusi, ka 10 530 *euro* ir iegūti likumīgā ceļā.

[3.6] Tāpat prokurors apšauba arī no /pers. H/ saņemto naudas līdzekļu likumīgu izcelsmi, pamatojot to ar šādiem argumentiem.

Saskaņā ar Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likuma nosacījumiem /pers. H/ un /pers. I/ mantiskā stāvokļa deklarāciju par mantisko stāvokli uz 2012.gada 1.janvāri nav iesnieguši. Tādējādi uz 2012.gada 1.janvāri /pers. H/ un /pers. I/ nav likumīgu skaidras un bezskaidras naudas uzkrājumu, kas pārsniegtu 14 230 *euro*. /pers. H/ 2018.gadā iemaksājot 25000 *euro* skaidrā naudā savas SEB banka kontā, skaidrojusi bankai naudas izcelsmi, norādot, ka nauda ir no cirsmu pārdošanas 2006.gadā un no piemājas saimniecības likvidācijas 2015.gadā, taču viņa nav bankai iesniegusi dokumentus, kas to apliecinātu. Arī Valsts ieņēmuma dienestā /pers. H/ nav iesniegusi informāciju, ka būtu guvusi ienākumus no piemājas saimniecības likvidācijas.

Prokurors vērš uzmanību uz to, ka procesa virzītājas /Valsts amatpersona/ ziņojumā ir vērtēti /pers. H/ un /pers. I/ ienākumi un izdevumi un konstatēts, ka nav pierādīta viņu rīcībā esošo 25 000 *euro* likumīga izcelsme.

[3.7] Tāpat nav pierādīta arī no /pers. K/ saņemto 10 000 *euro* izcelsme. /pers. D/ tiesā sniedza informāciju, ka /pers. K/ laika posmā no 2009.gada līdz 2012.gadam Anglijā guvis ienākumus 25 000 sterliņu mārciņu apmērā un glabājis to skaidrā naudā. Saskaņā ar Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likuma nosacījumiem /pers. K/ un viņa sieva /pers. N/ mantiskā stāvokļa deklarāciju par mantisko stāvokli uz 2012.gada 1.janvāri nav iesnieguši, kas apliecina, ka viņiem nav bijuši likumīgi uzkrājumi, kas pārsniegtu 14 230 *euro*.

Saskaņā ar procesa virzītājas /Valsts amatpersona/ ziņojumā par /pers. C/ un ar viņu saistīto personu ienākumu, mantiskā stāvokļa izvērtēšanas rezultātiem ir vērtēti /pers. K/ un /pers. N/ ienākumi un izdevumi un ziņojumā redzams, ka viņiem nepietiek līdzekļu, lai uzdāvinātu /pers. D/ 10 000 *euro*. Turklāt no Edgara un /pers. N/ kontu izrakstiem 2018.gadā redzams, ka viņi bieži viens otram pārskaita naudu, dažreiz pat 5 *euro* apmērā, un /pers. N/ regulāri aizņemas naudu ātrajos kredītos, kas norāda uz to, ka kādam no viņiem un ģimenei kopumā trūkst nauda.

No kriminālprocesa materiāliem redzams, ka 2018.gadā /pers. N/ savā kontā *Luminor* bankā ieskaitīja 3000 *euro* skaidrā naudā, kurus pēc tam pārskaitīja /pers. K/, bet savukārt viņš tos uzreiz pārskaitīja /pers. D/ kā dāvinājumu mātei.

Iepriekš minēto apstākļu kopums, prokurora ieskatā, norāda uz to, ka /pers. K/ un /pers. N/ nebija 10 000 *euro*, kurus aizdot /pers. D/.

Apkopojot lietā esošos pierādījumus, prokurors uzskata, ka /pers. D/ nav pierādījusi, ka manta 45 530 *euro* apmērā ir iegūta likumīgā ceļā.

[3.8] Prokurors norāda, ka mantas īpašā konfiskācija saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{10}pantā noteikto nav kriminālsods, bet ir patstāvīgs krimināltiesību institūts, kas krimināltiesību teorijā tiek pieskaitīts pie citiem krimināltiesiskajiem piespiedu ietekmēšanas līdzekļiem. Atšķirībā no kriminālsoda mantas īpašā konfiskācija netiek piemērota personai par viņas izdarītu konkrētu noziedzīgu nodarījumu, bet tomēr ir saistīta ar tās izdarīto noziedzīgo nodarījumu, un likumā paredzētajos gadījumos to var piemērot arī citām personām. Tiesību doktrīnā ir pausts viedoklis, kuram ir pievienojies Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments lietā Nr.SKK–234/2012 (*krimināllieta Nr.11221096310*), ka noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija atšķirībā no mantas konfiskācijas nav atzīstama par sodīšanu klasiskā izpratnē, jo noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas rezultātā personai tiek atsavināti tādi labumi, kas tai nemaz nepienākas.

Tātad noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas leģitīmo mērķi var definēt kā noziedzīgā veidā iegūta īpašuma izņemšanu no legālās civiltiesiskās aprites, lai nepieļautu tās turpmāku apriti un tālāku noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, kā arī, lai mazinātu finansiālo ieinteresētību veikt noziedzīgos nodarījumus.

[3.9] Krimināllikuma 70.^{11}panta pirmajā daļā likumdevējs ir sniedzis noziedzīgi iegūtas mantas definīciju, proti, noziedzīgi iegūta manta ir manta, kas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā.

Savukārt Krimināllikuma 70.^{11}panta otrā un trešā daļa definē prezumēto noziedzīgi iegūto mantu un paredz nosacījumus tās konfiskācijai. Ar prezumēto noziedzīgi iegūto mantu jāsaprot Krimināllikumā noteiktu personu rīcībā esoša jebkura manta, kuras vērtība nav samērīga ar personas likumīgajiem ienākumiem un persona nepierāda, ka manta ir iegūta likumīgā ceļā.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 3.aprīļa direktīvas 2014/42/ES par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā preambulas 21. apsvērumā ir teikts, ka paplašinātai konfiskācijai vajadzētu būt iespējamai, ja tiesa ir pārliecināta, ka attiecīgais īpašums ir gūts no noziedzīgas darbības. Tas nenozīmē, ka ir jāpierāda, ka attiecīgais īpašums ir gūts no noziedzīgas darbības. Dalībvalstis var paredzēt, ka, piemēram, varētu būt pietiekami, ja tiesa, izvērtējot iespējamību, uzskata vai pamatoti pieņem, ka ir daudz lielākas iespējas, ka attiecīgais īpašums ir drīzāk gūts no noziedzīgas darbības nekā no citām darbībām. Šajā sakarā tiesai ir jāņem vērā lietas konkrētie apstākļi, tostarp fakti un pieejamie pierādījumi, pamatojoties uz kuriem varētu pieņemt lēmumu par paplašinātu konfiskāciju. Tas, ka personas īpašums nav samērīgs ar personas likumīgajiem ienākumiem, varētu būt viens no faktiem, ar ko pamato tiesas secinājumu, ka īpašums ir iegūts noziedzīgā veidā.

Lai veiktu prezumētās noziedzīgi iegūtās mantas atguvi (konfiskāciju) no trešajām personām (uztur pastāvīgas ģimenes, saimnieciskas vai citādas mantiskas attiecības) ir jākonstatē, jāiegūst pierādījumi šo personu pastāvīgai saiknei ar nozieguma izdarītāju, bet nav jākonstatē trešo personu saikne ar izdarīto noziegumu. Ar pastāvīgu attiecību uzturēšanu jāsaprot, piemēram, kopīgu nedalītu saimniecību vai kopīgus finansiālus darījumus.

[3.10] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 126.panta 3^{1}.daļu, ja kriminālprocesā iesaistītā persona apgalvo, ka manta nav uzskatāma par noziedzīgi iegūtu, pienākums pierādīt attiecīgās mantas izcelsmes likumību ir šai personai.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 125.panta trešajā daļā noteiktajam ir uzskatāms par pierādītu, ka manta, ar kuru veiktas legalizēšanas darbības, ir noziedzīgi iegūta, ja kriminālprocesā iesaistītā persona nespēj ticami izskaidrot attiecīgās mantas likumīgo izcelsmi. Pie tam prokurors vērš uzmanību uz to, ka mantas likumīgā izcelsme ir jāizskaidro pilnībā nevis daļēji.

Tā kā daļa no /pers. D/ rīcībā esošās naudas, kas iztērēta nekustamā īpašuma /adrese / iegādei nav samērīga ar viņas likumīgiem ienākumiem un viņa nav pierādījusi, ka manta ir iegūta likumīgā ceļā, tad /pers. D/ piederošais nekustamais īpašums /adrese / saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{11}panta trešo daļu ir atzīstams par noziedzīgi iegūtu mantu un ir konfiscējams.

[3.11] Prokurors lūdz atcelt Kurzemes rajona tiesas 2022.gada 24.augusta spriedumu daļā par aresta atcelšanu /pers. D/ piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/, taisīt šajā daļā jaunu spriedumu un saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{11}panta trešo daļu /pers. D/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese /, ar zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs /atzīt par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēt (*lietas 8.sējuma 66. - 68.lapa*).

[4] Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedzis kriminālprocesā aizskartās mantas īpašnieces /pers. A/ pārstāvis zvērināts advokāts Edgars Golts, lūdzot atcelt Kurzemes rajona tiesas 2022.gada 24.augusta spriedumu daļā par /pers. A/ piederošā nekustamā īpašuma /adrese/ atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiskāciju (*lietas 8.sējuma 70.lapa*).

[5] Ar Kurzemes apgabaltiesas 2023.gada 25.janvāra spriedumu Kurzemes rajona tiesas 2021.gada 24.augusta spriedumus atcelts daļā par /pers. A/ piederošā nekustamā īpašuma /adrese/ konfiskāciju un daļā par aresta atcelšanu /pers. D/ piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/.

Ar minēto spriedumu atcelts arests nekustamam īpašumam /adrese/, kadastra numurs /numurs /. Daļēji konfiscēts - 60000 *euro* apmērā /pers. D/ piederošais nekustamais īpašums /adrese /, kadastra numurs /numurs /, saglabājot uzlikto arestu. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts (*lietas 8.sējuma 86. - 98.lapa*).

[6] Ar Senāta 2023.gada 12.septembra lēmumu Kurzemes apgabaltiesas 2023.gada 25.janvāra spriedums atcelts daļā par nekustamā īpašuma

/adrese /, kadastra numurs /numurs /daļēju konfiskāciju 60 000 *euro* apmērā un lieta šajā daļā nosūtīta jaunai izskatīšanai Kurzemes apgabaltiesā. Pārējā daļā Kurzemes apgabaltiesas 2023.gada 25.janvāra spriedums atstāts negrozīts (*lietas 8.sējuma 124. - 125.lapa*).

[7] Ņemot vērā Senāta 2023.gada 12.septembra lēmumā noteikto, lieta izskatāma daļā par rīcību ar arestēto /pers. D/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese /.

[8] Tiesas sēdē aizskartās mantas īpašniece /pers. D/ izteica viedokli, ka prokurora protestā izteiktais lūgums konfiscēt viņai piederošo īpašumu /adrese/ būtu noraidāms, īpašums iegādāts par līdzekļiem, kas iegūti likumīgā ceļā, tādēļ nav pamata šo īpašumu atzīt par noziedzīgi iegūtu mantu.

[9] Tiesas sēdē zvērināta advokāte S.Sprūde izteica viedokli, ka pirmās instances tiesa pamatoti atcēlusi arestu /pers. D/ piederošajam īpašumam /adrese/, tiesa pareizi atzinusi, ka /pers. D/ un apsūdzēto nesaista pastāvīgas ģimenes, saimnieciskās vai citādas mantiskas attiecības.

[10] Dienvidkurzemes prokuratūras prokurors U.Kursinskis tiesas sēdē uzturēja iesniegto apelācijas protestu, lūdza atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par aresta atcelšanu īpašumam /adrese/, šai daļā taisīt jaunu nolēmumu, konfiscējot minēto īpašumu. Prokurors paskaidroja, ka valsts apsūdzības ieskatā nav pierādīta turpmāk norādīto līdzekļu likumīga izcelsme – /pers. D/ rīcībā nebija 10530 *euro* skaidrā naudā, tiek apšaubīta no /pers. H/ saņemto līdzekļu izcelsme 25000 *euro*, kā arī no /pers. K/ saņemto līdzekļu izcelsme 10000 *euro*, līdz ar to nav pierādīta naudas līdzekļu likumīga izcelsme 45530 *euro* apmērā. Bez tam prokurors paskaidroja, ka /pers. D/ gan pirmās instances tiesas sēdē, gan apelācijas instancē apgalvojusi, ka nekad nav bijušas problēmas ar naudas līdzekļiem, taču procesa virzītāja, rēķinot iespējamos izdevumus, ņēmusi vērā iztikas minimumu, tādēļ nav pamata apšaubīt procesa virzītājas veiktos aprēķinus.

Motīvu daļa

[11] Kurzemes apgabaltiesa, uzklausījusi prokurora un advokātes viedokli, aizskartās mantas īpašnieces /pers. D/ sniegtos paskaidrojumus, izvērtējusi krimināllietas materiālus, nonāk pie viedokļa, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par aresta atcelšanu /pers. D/ piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/.

[12] Aizskartās mantas īpašniece /pers. D/ apelācijas instances tiesas sēdē paskaidroja, ka finansiālas saites ar apsūdzēto pārtraukusi 2012.gadā, kad tika noslēgts līgums par visas laulāto mantas šķirtību, savukārt kopš 2015.gada dzīvojusi šķirti, attiecības ar apsūdzēto pilnībā pārtraukusi. Ņemot vērā, ka 2005.gadā dzimis dēls /pers. O/, kuram ir smagi funkcionāli traucējumi un ikdienu ir spiests pavadīt ratiņkrēslā (dēlam noteikta 1.invaliditātes grupa), apsūdzētais brīžiem sniedzis nepieciešamo palīdzību bērna aprūpē.

2019.gadā viņa dēļ apsūdzētā nelikumīgām darbībām liegusi viņam saskarsmi ar dēlu, vēlējusies pilnībā norobežoties no viņa arī pati, tādēļ vērsusies pēc palīdzības pašvaldībā. 2019.gadā novembrī viņai konstatēta onkoloģiska saslimšana, tādēļ bijusi nepieciešama operācija un pēcoperācijas periodā nav varējusi rūpēties par dēlu, tāpēc lūgusi palīdzību /pers. C/. Viņa nekad nav uzturējusi /pers. C/, kā tas norādīts lietas materiālos, ko apliecina EDS izdruka, ka vienīgais apgādājamais no 2005.gada ir dēls.

Attiecībā par protestā norādīto, ka /pers. C/ aktīvi piedalījies īpašuma iegādes procesā paskaidroja, ka darījums bijis sarežģīts, līdz galam nav bijusi atrisināta aizdevuma saņemšana no draudzenes /pers. M/. Tā kā īpašums gādāts dēla vajadzībām, tad iesaistījies apsūdzētais, jo viņam bijuši pazīstami nekustamo īpašumu firmu īpašnieki.

Par protestā norādīto, ka viņa devusi /pers. C/ naudu lielu sadzīves priekšmetu iegādei un nogādāšanai /Vieta/, paskaidroja, ka tie ir bijuši daži gadījumi, kad vajadzējis mājās nogādāt dēlam nepieciešamas lielākas sadzīves lietas. /pers. C/ nekad nav atteicis, ja palīdzība nepieciešama dēlam un tas nav nekas īpašs.

Bez tam /pers. D/ paskaidroja, ka viņa neizmanto šķūnīti /adrese/, jo mājā ir gāzes apkure. Tāpat nekādas aizliegtas lietas nav atrastas nevienā no viņas automašīnām, līdz ar to viņa nevar atbildēt par to, ko vispār nezina.

Attiecībā par dzīvojamās mājas kurtuvē atrastajām 8 nemarķētām cigaretēm, par kurām apsūdzētais norādījis, ka tās atstājuši viņa draugi, /pers. D/ nav saprotams, kādēļ tiek izteikts šāds apgalvojums, jo nezina, no kādiem laikiem tās tur atrodas un kam pieder, apsūdzētā draugi nekad nav bijuši viņas mājā.

Par mēbeļu iegādi, rēķina apmaksu un faktu, ka viņas automašīnu izmantoja apsūdzētais, /pers. D/ paskaidroja, ka tas bijis tikai viens gadījums, kad mēbeļu veikalā rezervējusi dēlam rakstāmgaldu un bijis nepieciešams to apmaksāt un pārvest mājās, jo pati to nav varējusi izdarīt. Automašīna paredzēta dēla vadāšanai uz skolu, fizioterapiju un citām nodarbībām, apsūdzētais to savām personiskajām vajadzībām neizmantoja.

Saistībā ar lietā apkopoto informāciju par viņas un apsūdzētā kopīgajiem ienākumiem un izdevumiem un prokurora secinājumu, ka ienākumi nav pietiekami, lai iegādātos īpašumu, /pers. D/ paskaidroja turpmāk norādīto.

Lietas materiālos atrodas procesa virzītājas veiktais /pers. C un pers.D/ģimenes ienākumu-izdevumu kopsavilkums par laika periodu no 2012.gada 1.janvāra līdz 2018.gadam. Ieskaitot mājas pirkumu, redzams, ka /pers. D/ oficiālie ienākumi sastāda 168793,45 *euro* un pēc viņas veiktajiem aprēķiniem, mājas iegādei pietrūktu 6342,77 *euro*. Viņas apgādībā ir bērns invalīds kopš dzimšanas, tādēļ 2016.gadā pārdevusi savus īpašumus, lai iegādātos vienu un varētu tajā dzīvot kopā ar dēlu un aprūpēt viņu. Rēķinājusies ar apmēram 80000 *euro* cenu, bet tad atradusi īpašumu /Vieta/100000 *euro* vērtībā. Īpašumu palīdzējuši iegādāties tuvākie radinieki. 2008.gadā pārdoti divi dzīvokļi un iegādāts dzīvoklis apsūdzētā dēlam /pers. E/, bet atlikusī summa 65800 *euro* palikusi ģimenes rīcībā. Summa sadalīta trīs daļās – viņai un /pers. O/katram pa 10000 *euro*, kas tika glabāti mājās, bet procesa virzītāja savos aprēķinos no 2012.gada balstījusies uz pieņēmumu, ka naudas līdzekļi viņai (/pers. D/) vispār nav bijuši, jo mājās esošā nauda nav deklarēta. Šāds procesa virzītājas viedoklis ir pretrunā tā laika likumam par mantiskā stāvokļa deklarēšanu, jo summa līdz 10000 *euro* nebija jādeklarē. /pers. D/ vērsa uzmanību, ka no 2000.gada viņa strādā algotu darbu kā direktore un pedagogs /Nosaukums/ pamatskolā, saņemot pietiekoši daudz līdzekļu arī par dažādiem projektiem, pabalstos par bērnu, tādēļ nebija jādzīvo no dzīvokļu pārdošanā iegūtās naudas.

Pārskatot 2018.gada deklarāciju konstatējusi, ka kļūdījusies. Norādījusi dāvinājumu no dēla /pers. L/ 7000 *euro* skaidrā naudā, kas fiksēts dāvinājuma līgumā un bija paredzēts īpašuma iegādei. Iesniedzot deklarāciju, neesot norādījusi iepriekšējos dāvinājumus 2018.gadā SEB bankas kontā 2100 *euro* un Swedbank kontā 1260 *euro*, līdz ar to veidojusies neprecīza informācija par skaidras naudas izcelsmi. /pers. D/ paskaidroja, ka arī brāļa /pers. K/ deklarētajam dāvinājumam ir pievienoti ikdienas savstarpējie pārskaitījumi 330 *euro*, kas nekādi neesot saistīti ar dāvinājumu īpašuma iegādei. Līdz ar to skaidrās naudas pierādāmā summa samazinās (10 530-3360-330=6840 *euro*). Kopā ar dēlu viņai bijuši skaidras naudas uzkrājumi no dzīvokļu pārdošanas 2008.gadā kopējā summā 27 000 *euro*, turklāt 10 000 *euro* esot turējusi kā neaizskaramu summu. Ja radusies kāda papildus vajadzība un kāda summa tika paņemta, tad pie pirmās izdevības tā tika izņemta bankomātā un atlikta atpakaļ, kas esot redzams pēc Swedbank konta izdrukām.

Attiecībā par no /pers. H/ saņemtajiem līdzekļiem paskaidroja, ka izmeklēšanā veiktajos aprēķinos ir minēta summa, neņemot vērā iespējamos skaidras naudas uzkrājumus uz 2012.gadu. Protestā norādīts, ka uz 2012.gada 1.janvāri nav skaidras un bezskaidras naudas uzkrājumu, kuri pārsniegtu 14 230 euro. /pers. D/ norādīja, ka šajā gadījumā šī summa būtu jāreizina ar 2, jo /pers. H/un /pers. I/ nav viens un tas pats cilvēks. Vecākiem piederējusi piemājas saimniecība, kurā viņi nodarbojās ar piensaimniecību. Bankas izrakstos, kuri tika iesniegti tiesai, redzams, ka no 2004.gada līdz 2012.gadam ieņēmumi no saimnieciskās darbības sastādīja 94 000 *euro*, nav ņemtas vērā pensijas, kuras tika saņemtas skaidrā naudā. /pers. D/ par absurdu uzskata apgalvojumu, ka mātei nauda varēja pietikt, bet tēvam nē, jo tēvam nekad nav bijis bankas konts. No 2008. līdz 2012.gadam tēvs pensijā saņēma 10 410 *euro*, bet māte – 9060 *euro*. /pers. D/ uzskata, ka izmeklēšanā dokumentos, kur veidojās iztrūkums, lai vecāki varētu viņai

uzdāvināt naudu, tiek piemērots, viņasprāt, izdevīgs standarta šablona pieņēmums par it kā Pārtikas grozu abiem 503 *euro* mēnesī, taču ignorējot faktu, ka ir ražojoša piemājas saimniecība un gados vecākiem cilvēkiem tēriņi būtiski atšķiras no pilsētā dzīvojoša algota darba ņēmēja.

Attiecībā par no /pers. K/ saņemto 10000 *euro* izcelsmi paskaidroja, ka /pers. K/ līdz 2012.gadam strādāja Anglijā un nopelnīja 25000 mārciņas, ko glabāja skaidrā naudā, tomēr nesaprotamu iemeslu dēļ nav minēts, ka viņš turpināja strādāt arī pēc 2012.gada 1.janvāra un līdz 2015.gadam nopelnīja 30000 angļu mārciņas, 500 *euro* samaksāts nodokļos un reģistrētas 78 pašnodarbinātas personas iemaksas. Šie dokumenti tika pieprasīti un saņemti no Anglijas ieņēmumu dienesta un iesniegti tiesā. Vēl protestā minēts, ka uz nulles deklarāciju /pers. K/ un viņa sieva /pers. N/, kura arī strādāja Anglijā, nav deklarējuši uzkrājumus, kas pārsniegtu 14230 *euro*. /pers. D/ paskaidroja, ka summa atkal jāreizina ar 2, jo ir divi cilvēki, un 2012.gada 1.janvārī viņi nedzīvoja Latvijā, tādēļ nav pamatoti uzskatīt, ka viņiem nebija naudas uzkrājumu. Apstāklis, ka /pers. K un pers.N/ pārskaitījuši viens otram nelielas naudas summas, neko nepierāda, jo katrs cilvēks ir tiesīgs izvēlēties savu naudas pārvaldības modeli. /pers. K/ ir ļoti taupīgs, maksimāli cenšas dzīvot no tekošajiem ienākumiem un neaiztikt iekrājumus. Naudu viņš glabāja Anglijas mārciņās, kā arī skaitīja viņai (/pers. D/) saglabāšanai, kuru vēlāk ar pārskaitījumiem viņam atgriezusi. Attiecībā par to, ka /pers. N/ bieži ņēmusi ātros kredītus, /pers. D/ norāda, ka tas liecina par atšķirīgu pieeju attieksmē pret finanšu instrumentiem. Viņa (/pers. N/) iesaistījusies Herbalife Nutrion programmā un šādā veidā guvusi apgrozāmos līdzekļus savai darbībai. /pers. K/ to neesot atbalstījis, tādēļ nav ļāvis izmantot ģimenes budžeta līdzekļus. No lietas materiāliem redzams, ka /pers. N/ finanses atrodas viņas vīra pārraudzībā, tas redzams konta izdrukā par 2018.gada 23.septembri, kad /pers. N/ ieskaitījusi vīra kontā 250 *euro*, savukārt, /pers. K/ regulāri ik pārdienās pārskaitījis /pers. N/ikdienas tēriņiem naudu mazās summās atpakaļ. Bez tam /pers. K/ 2018.gadā nomira tēvs /pers. P/, kurš dēlam atstāja skaidras naudas uzkrājumus, automašīnu un garāžu. /pers. P/ visu savu darba mūžu strādāja /Nosaukums/ un labi pelnīja, pēc tēva nāves dēls saņēma apbedīšanas pabalstu 897,30 *euro*, kas liecina par to, ka /pers. P/ varēja būt uzkrājumi.

Tāpat /pers. D/ paskaidroja, ka tiesas procesa laikā ar VID izdrukām ir pierādījusi, ka visus gadus regulāri strādājusi vairākās jomās, tai skaitā, kā šķirnes dzīvnieku audzētāja. Viņai no 2015.gada pieder Meinkūnu šķirnes kaķu audzētava, kura 2018.gadā reģistrēta Starptautiskā reģistrā. Tas dod vērā ņemamus finansiālos līdzekļus, par kuriem maksā arī nodokļus. /pers. D/ ieskatā protestā izmantotie pieņēmumi ir izrauti no konteksta un pielāgoti apsūdzības puses vajadzībām. Lūdza atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu.

[13] Saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{11}panta trešajā daļā noteikto par noziedzīgi iegūtu var atzīt mantu, kas atrodas citas tādas personas rīcībā, kura uztur pastāvīgas ģimenes, saimnieciskas vai citādas mantiskas attiecības ar personu, kura izdarījusi mantiska rakstura noziedzīgu nodarījumu, ja šīs personas rīcībā esošās mantas vērtība nav samērīga ar tās likumīgajiem ienākumiem. Savukārt Kriminālprocesa likuma 126.panta 3^{1}.daļā noteikts, ka gadījumā, ja kriminālprocesā iesaistītā persona apgalvo, ka manta nav uzskatāma par noziedzīgi iegūtu, pienākums pierādīt attiecīgās mantas izcelsmes likumību ir šai personai.

Pirmās instances tiesā krimināllieta izskatīta bez pierādījumu pārbaudes attiecībā par apsūdzētā vainu un noziedzīgo darbību kvalifikāciju, kas nav apstrīdēts, turklāt ar Senāta 2023.gada 12.septembra lēmumu šai lietā nolemts atcelt Kurzemes apgabaltiesas 2023.gada 25.janvāra spriedumu daļā par nekustamā īpašuma /adrese / daļēju konfiskāciju 60000 *euro*, nosūtot lietu šajā daļā jaunai izskatīšanai, līdz ar ko pirmās instances tiesas spriedums daļā par /pers. C/ notiesāšanu pēc Krimināllikuma 221.panta trešās daļas ir stājies spēkā.

[14] Ņemot vērā iepriekš minētajās tiesību normās noteikto, kā arī prokurora protestā izteiktos iebildumus par pirmās instances tiesas spriedumu, izvērtējams, vai aizskartās mantas īpašniece /pers. D/ nekustamā īpašuma /adrese / iegādes laikā uzturēja pastāvīgas ģimenes, saimnieciskas vai mantiskas attiecības ar apsūdzēto, kā arī izvērtējams, vai /pers. D/ ir pierādījusi minētā nekustamā īpašuma iegādei izlietoto naudas līdzekļu likumīgu izcelsmi.

[14.1] Sākotnēji izvērtējams, vai aizskartās mantas īpašniece /pers. D/ nekustamā īpašuma /adrese / iegādes laikā uzturēja pastāvīgas ģimenes, saimnieciskas vai mantiskas attiecības ar apsūdzēto.

No apelācijas instances tiesā /pers. D/ sniegtajām liecībām izriet, ka viņa nav uzturējusi ne ģimenes, ne saimnieciskas vai mantiskas attiecības ar apsūdzēto, šādus pašus paskaidrojumus sniegusi pirmās instances tiesā, arī apsūdzētais apstiprinājis /pers. D/ liecības. Tiesa, vērtējot /pers. D/ un apsūdzētā liecības kopsakarībā ar lietā iegūtajiem pierādījumiem, atzīst, ka minētās liecības nav ticamas, tās sniegtas nolūkā panākt, lai netiktu konfiscēts /pers. D/ piederošais īpašums /adrese/.

Tiesa ņem vērā, ka starp apsūdzēto un /pers. D/ 2004.gadā noslēgta laulība (*tas redzams no noslēgtā laulības līguma par visas mantas šķirtību, lietas 2.sējuma 115. – 116.lapa*), brīdī, kad tika iegādāts īpašums /adrese/, noslēgtā laulība joprojām bija spēkā. Minēto personu laulības laikā, tas ir – 2005.gadā dzimis dēls /pers. O/.

Apsūdzētais un /pers. D/ apstiprinājuši, ka īpašuma /adrese/ iegādes laikā apsūdzētais līdzdarbojies īpašuma iegādē, jo īpašums iegādāts dēla vajadzībām, tādēļ apsūdzētais iesaistījies. No liecinieka /pers. G/ liecībām izriet, ka uz sarunām par īpašuma pārdošanu ieradās /pers. D/ ar vīru vai dzīvesbiedru, varējis redzēt, ka minētās personas par visu savstarpēji vienojas.

/pers. D/ pirmstiesas izmeklēšanā liecinājusi (*lietas 5.sējuma 225. – 227.lapa*), ka attiecībā uz mājas /adrese/ pagrabstāva kurtuvē atrastajām cigaretēm neko paskaidrot nevar, jo viņa uz kurtuvi neiet, šādus darbus neprot darīt, apsūdzētais kurina kurtuvi. Tāpat /pers. D/ paskaidrojusi, ka ar apsūdzēto kopā nedzīvo, viņš palīdz mājas darbos un palīdz aprūpēt dēlu.

Savukārt /pers. C/ pirmstiesas izmeklēšanā liecinājis (*lietas 5.sējuma 224.lapa*), ka pēdējos mēnešus dzīvo /adrese /, periodiski nakšņo /adrese/, jo ir bērns, kuram nepieciešama īpaša aprūpe. Bez tam /pers. C/ liecinājis, ka dienu iepriekš vai dienā, kad tika veikta kratīšana (Zirgu ielā 2), /pers. D/ viņam iedevusi 650 *euro* tādēļ, ka bijusi mēbeļu veikalā, noskatījusi mēbeles un vēl vajadzējis sapirkt visādas saimniecības preces.

Vērtējot minētās liecības, secināms, ka gan /pers. D/, gan apsūdzētais nolieguši to, ka dzīvo kopā, lietā nav atrodami tādi pierādījumi, kas norādītu uz pretējo. Tai pašā laikā abi apstiprinājuši, ka apsūdzētais palīdz saimniecībā, uz ko norāda apsūdzētā paskaidrotais, ka /pers. D/ viņam iedevusi naudu mēbeļu iegādei, dažādu saimniecības preču iegādei, kā arī /pers. D/ paskaidrotais, ka apsūdzētais kurina kurtuvi, viņa šādus darbus darīt neprot. Tāpat tiesa ņem vērā /pers. D/ pirmstiesas izmeklēšanā liecināto, ka automašīna /TL marka/ juridiski pieder viņai, taču ar šo automašīnu pārvietojas tikai apsūdzētais, kurš ar šo automašīnu vadā dēlu /pers. O/uz skolu, nodarbībām. Ņemot vērā liecinieka /pers. G/ liecības, ka uz sarunām par īpašuma pārdošanu ieradās /pers. D/ ar vīru vai dzīvesbiedru, /pers. D/ liecības, apstiprinot, ka sarunās par īpašuma iegādi piedalījies apsūdzētais, tiesa atzīst par pierādītu, ka gan pirms īpašuma /adrese/, iegādes, gan arī pēc tā iegādes /pers. D/ ar apsūdzēto uzturējusi saimnieciskas attiecības, apsūdzētajam palīdzot /pers. D/ dažāda rakstura sadzīviskās lietās.

Tiesas ieskatā nav izšķirošas nozīmes /pers. D/ norādītajam apstāklim, ka pamatā apsūdzētais viņai palīdzējis jautājumu risināšanā, kas saistīti ar palīdzību viņu kopīgajam dēlam. Tiesa neapšauba, ka mājas iegādes nolūks varēja būt vēlme nodrošināt labākus dzīves apstākļus minēto personu kopīgajam dēlam, dažādu sadzīvisku lietu iegāde arī var būt saistīta ar dēla dzīves apstākļu uzlabošanu vai nodrošināšanu, tomēr jāuzsver, ka apsūdzētais sniedzis savu palīdzību gan /pers. D/, gan kopīgajam dēlam /pers. O/, turklāt, vērtējot /pers. D/ un apsūdzētā pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, secināms, ka šāda apsūdzētā palīdzība bija iespējama tikai tādēļ, ka minētās personas labprātīgi par to bija vienojušās.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst par pierādītu, ka /pers. D/ ar apsūdzēto uzturējusi pastāvīgas saimnieciskas attiecības, līdz ar to turpmāk spriedumā izvērtējams, vai /pers. D/ pierādījusi nekustamā īpašuma iegādei izlietoto naudas līdzekļu likumīgu izcelsmi.

[14.2] /pers. D/ apelācijas instances tiesas sēdē paskaidroja, ka, viņas ieskatā, ir sniegusi pietiekamus pierādījumus tam, ka nekustamā īpašuma /adrese / iegādei izmantojusi līdzekļus, kas iegūti likumīgā ceļā, savukārt prokurors apelācijas protestā iebildis, ka /pers. D/ nav pierādījusi līdzekļu likumīgu izcelsmi 45530 *euro* apmērā, tas ir, tiek apšaubīta līdzekļu likumīga izcelsme 10000 *euro* – summa, kuru /pers. K/ aizdevis /pers. D/; tiek apšaubīta līdzekļu likumīga izcelsme 25000 *euro* – summa, kuru /pers. D/ saņēmusi no /pers. H/; kā arī tiek apšaubīts, ka /pers. D/ ieguvusi likumīgā ceļā 10530 *euro*.

/pers. D/, sniedzot savus paskaidrojumus par līdzekļu izcelsmi, iebildusi, ka veikti nepareizi aprēķini, jo visu iesaistīto personu (par kuru līdzekļu likumīgu izcelsmi prokurors izteicis šaubas), tas ir, /pers. D/ un viņas dēla /pers. O/, vecāku /pers. H/un /pers. I/, dēla /pers. K/ un /pers. N/ rīcībā uz 2012.gada 1.janvāri, kad bija jāiesniedz „nulles deklarācijas", bijuši uzkrājumi 10000 Ls apmērā. Tā kā deklarācijas bija jāiesniedz pie nosacījuma, ja uzkrātā summa pārsniedza šos apmērus, deklarācijas nav tikušas sniegtas.

Apelācijas instances tiesa šīs /pers. D/ liecības neatzīst par ticamām, atzīstot, ka tās sniegtas nolūkā izvairīties no iespējamās viņai piederošās mantas - īpašuma /adrese/, konfiscēšanas. Tiesas ieskatā lietā iegūtie pierādījumi neapstiprina /pers. D/ liecināto, turklāt, tieši pretēji – norāda, ka nevienai no minētajām personām kādu būtisku uzkrājumu nav bijis un nebija līdzekļu ar likumīgu izcelsmi, ko nodot /pers. D/ nekustamā īpašuma iegādei.

[14.2.1] Attiecībā par /pers. K/ (/pers. D/ dēla) ienākumiem lietā iesniegta informācija no Ziemeļaustrumu Anglijas Iedzīvotāju ienākuma nodokļa nodaļas Viņas Majestātes Ieņēmumu un muitas dienesta par to, ka /pers. K/ laika periodā no 2009.gada līdz 2014.gadam aprēķināti oficiāli ienākumi brutto 29365,29 sterliņu mārciņas (*lietas 7.sējuma 148.lapa*). Atskaitot nodokļus, /pers. K/ ienākumi šajā laikā sastāda 24422,19 sterliņu mārciņas jeb 29293,95 *euro*.

Naudas līdzekļu atlikums A/S Luminor banka /pers. K/ kontā uz 2012.gada 23.janvāri 0,95 *euro*. Pēc tam šajā kontā sākas ieskaitījumi, kurus nelielās summās galvenokārt veic /pers. N/ (sieva). 2015.gadā naudas līdzekļu apgrozījums neliels, galvenokārt, saņemta darba alga par darbu apsardzē. Septembrī /pers. N/ vīra kontā ieskaita 3000 euro, kurus uzreiz pārskaita /pers. D/, šīs naudas izcelsme nav izsekojama. Nelielus ieskaitījumus savā kontā veic pats /pers. K/. Citu pārskaitījumu šajā periodā /pers. D/ nav (*lietas 3.sējuma 55. – 102.lapa*). 2017.gadā /pers. K/ saņēmis bezdarbnieka pabalstu. Laika periodā līdz 2017.gada 25.decembrim ienākumi sedz izdevumus un konta atlikums ir nulle *euro* (*lietas 3.sējuma 103. - 132.lapa*). 2016.gadā nelielus ieskaitījumus veikusi /pers. N/ un pats /pers. K/. Uz 2017.gada 25.decembri atlikums kontā nulle *euro*. Uz 2019.gada 1.janvāri atlikums kontā 239,23 *euro* (lietas 3.sējuma 171. - 179.lapa). Informācijas par /pers. K/ ienākumiem no 2015.gada līdz 10000 *euro* aizdošanai /pers. D/ 2018.gadā nav.

Uz /pers. N/ vārda A/S Luminor banka 2013.gada 28.martā atvērts krājkonts, apgrozījuma nav. No 2013.gada apgrozījums kontā neliels, veikti nelieli pirkumi, pārdesmit *euro* ik pa laikam ieskaitījusi /pers. U/. /pers. N/ ienākumi 2018.gadā ir nelieli, vairākkārt ņemti „ātrie" kredīti dažādās kredītiestādēs, /pers. K/ sievai veicis atsevišķus ieskaitījumus pa 5 *euro*. Redzams, ka 2018.gada 1.septembrī veikta skaidras naudas 3000 *euro* (ar trīs atsevišķām iemaksām) iemaksa savā kontā, nākamajā dienā minētā naudas summa pārskaitīta /pers. K/ (*lietas 3.sējuma 41.lapa*), kurš to tālāk attiecīgi pārskaitījis /pers. D/. 2014.gadā /pers. K/ veicis nelielus ieskaitījumus. Naudas atlikums /pers. N/ kontā uz 2017.gada 29.decembri bija 141,90 *euro* (*lietas 3.sējuma 164.lapa*). Attiecībā par A/S Luminor bankas kontu izrakstiem par /pers. K/ un /pers. N/ ienākumiem/izdevumiem 2019. un 2020.gadā norādāms, ka tiem nav izšķirošas nozīmes, jo tie attiecas uz laika periodu pēc īpašuma iegādes.

Izvērtējot minētos dokumentus, tiesa pievienojas valsts apsūdzības viedoklim, ka no /pers. K/ /pers. D/ nodoto 10000 *euro* izcelsme nav atzīstama par likumīgu.

N e /pers. K/, ne /pers. N/ kontos nav veidojušies uzkrājumi, savstarpēji pārskaitījumi brīžiem veikti niecīgās summās, turklāt ņemti arī „ātrie" kredīti, kas norāda uz naudas trūkumu, nevis būtiskiem uzkrājumiem, kā to cenšas pasniegt /pers. D/. Iesniegtie pierādījumi, nenoliedzami, apstiprina, ka /pers. K/ un /pers. N/ laika periodā no 2009.gada līdz 2019.gadam ir guvuši ienākumus, kuru likumīgā izcelsme nav apstrīdama, taču gūtie ienākumi kopumā ir nelieli un pietiekami vien ikdienas nepieciešamo vajadzību segšanai.

[14.2.2] Attiecībā par /pers. H/ (/pers. D/ mātes) ienākumiem lietā iesniegti dokumenti, kas apstiprina naudas līdzekļu apriti SEB bankas kontā laika posmā no 2003.gada 20.janvāra līdz 2013.gada 27.decembrim, no apgrozījuma secināms, ka ienākumus sastāda piensaimnieku kooperatīvās sabiedrības maksājumi un valsts subsīdijas. Ienākušie līdzekļi tērēti, turklāt ieturēti procenti par kredīta (overdrafta) izmantošanu. 2011.gadā /pers. H/ veikusi ieskaitījumus dažu latu apmērā bankas ietvaros parādu dzēšanai. Atlikums kontā uz 2010.gada 30.decembri 499,09 Ls, atlikums uz 2013.gada 27.decembri sastāda 5617,76 Ls (*lietas 7.sējuma 6. - 115.lapa*). Aizdevuma līgums Nr.1550038/10/z apstiprina 968 *euro* aizņemšanos no Bigbank A/S Latvijas filiāles 2015.gada 18.jūnijā ar ikmēneša maksājumu 26,89 *euro* (*lietas 3.sējuma 207. - 211.lapa*).

No iesniegtajiem pārskatiem redzams, ka /pers. I/ (/pers. D/ tēvs) laika periodā no 2008.gada janvāra līdz 2014.gada janvārim saņēmis ieskaitījumus no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 11369,73 Ls, kas vidēji gadā sastāda 1894,96 Ls jeb 2696,28 *euro*, bet /pers. H/ laika posmā no 2008.gada janvāra līdz 2014.gada janvārim no VSAA saņēmusi maksājumus 9891,41 Ls, kas vidēji gadā sastāda 2345,70 Ls jeb 3337,63 *euro* (*lietas 7.sējuma 116. -119.lapa*). 2014. - 2018.gados /pers. H/ no VSAA saņēmusi maksājumus 13099,71 *euro* kopsummā, bet /pers. I/ šajā pašā periodā saņēmis 15175,20 *euro* (*lietas 7.sējuma 120. - 121.lapa*). Secināms, ka ar VSAA maksājumiem ģimenes ienākumi, neskaitot izdevumus, palielinājušies par 28274,91 *euro* piecos gados. Uz /pers. I/ vārda konts bankā nav atvērts. 2016.gada 28.jūnijā atvērts krājkonts uz /pers. H/ vārda, apgrozījuma nav, atlikums uz 2020.gada 31.augustu nulle *euro*, bet dienas beigās ienākuši 4726,64 *euro*.

/pers. H/ norēķinu konta izraksti liecina, ka uz 2012.gada sākumu atlikums ar mīnuss zīmi 447,35 *euro*, kas liecina, ka viņa ņēmusi overdraftu. 2012.gadā un 2013.gadā pati ieskaitījusi dažādas naudas summas, atlikums uz 2013.gada 11.decembri 200,84 *euro*. 2014.gadā atlikums /pers. H/ kontā uz gada sākumu atkal ar mīnus zīmi 425,67 *euro*, izrakstā norādīts, ka kredītlimits iztērēts. Kontā /pers. H/ ieskaita mazas summas, atlikums uz 2015.gada 16.aprīli nulle *euro*. SEB bankas norēķinu kontā /pers. H/ uz 2012.gada sākumu fiksēts atlikums 1509,06 *euro*. Regulāras summas (ap 200-400 *euro*) ienāk no piensaimnieku sabiedrības un Lauku atbalsta dienesta. 2012. un 2013.gadā kopā no piensaimnieku kooperatīvās sabiedrības /pers. H/ saņēmusi 13668,27 *euro*, bet no Lauku atbalsta dienesta ieskaitīti 7563,72 *euro*, attiecīgi vidēji vienā gadā ieņēmumi no lauksaimnieciskās darbības sastāda 10616 *euro*. 2013.gadā janvārī, februārī un aprīlī no /Nosaukums/ ienākuši 6497,29 *euro*, kas, saskaņā ar /pers. H/ paskaidrojumu bankai, ir ienākumi no cirsmu pārdošanas. Skaidrā naudā no konta izņemti 13953 *euro*, savukārt atlikums uz 2013.gada 27.decembri 5617,16 *euro*. Arī 2014.gadā /pers. H/ ienākumus veido piensaimnieku biedrības un Lauku atbalsta dienesta maksājumi. 2014.gadā no piensaimnieku biedrības saņemti 9036,85 *euro*, no Lauku atbalsta dienesta 2807,97 *euro*. 2015.gadā no piensaimnieku biedrības saņemti 4897,22 *euro*, bet no Lauku atbalsta dienesta 3931,44 *euro*. 2016.gadā no piensaimnieku biedrības saņemti 507,72 *euro*, bet no Lauku atbalsta dienesta 1585,69 *euro*. Atlikums kontā uz 2017.gada 7.februāri 1531,82 *euro*. Laikā no 2012.gada sākuma līdz 2017.gada 7.februārim skaidrā naudā /pers. H/ izņēmusi 20807 *euro* (vidēji gadā ap 4000 *euro,* vidēji mēnesī ap 350 euro). 2017.gadā /pers. H/ ienākumi nelielās summās un atlikums uz 2017.gada 22.decembri sastāda 550,01 *euro*.

2018.gadā kontā apgrozījums nelielās summās, taču 2018.gada 7.septembrī kontā ieskaita 25000 *euro*, kas (kā dāvinājums) tiek pārskaitīts /pers. D/ (*lietas 4.sējums 232.lapa*). Bankai /pers. H/ sniegusi paskaidrojumu, ka 19000 *euro* ir uzkrātā nauda par cirsmām un piemājas saimniecību, kura piederēja līdz 2015.gadam, un 6000 *euro* iemaksāti, izmantojot bankomātu. Pievienota 2006.gada 8.februāra cirsmu pirkuma līguma kopija par kopējo summu 5680 Ls jeb 8081,91 *euro*. Noskaidrots, ka saimniecība izbeigusi saimniecisko darbību 2015.gada 19.novembrī, /pers. H/ kontā

ieskaitīti naudas līdzekļi no divām privātpersonām: 600 *euro* par slaukšanas aparātiem un 1300 *euro* konta papildināšanai, citu maksājumu nav.

/pers. D/ ieskatā vecākiem bijuši pietiekami līdzekļi, lai uzdāvinātu viņai 25000 *euro*, kam tiesa nepiekrīt. Lai gan /pers. D/ paskaidrojusi, ka vecākiem bijušas gan pensijas, gan ieņēmumi no saimnieciskās darbības (kas netiek apstrīdēts), tiesas ieskatā, lietā iegūtie pierādījumi neapstiprina, ka /pers. H/ spējusi iekrāt 25000 *euro*, kas tika uzdāvināti /pers. D/.

Tiesa ņem vērā, ka laika posmā no 2008.gada līdz 2018.gadam ieskaitot, /pers. H/un /pers. I/ saņemto pensiju kopējais apmērs sastāda 58526,79 *euro*, tas ir, viena persona mēnesī vidēji saņēmusi ienākumus 221 *euro* apmērā. Šādi ienākumi atzīstami par ļoti maziem, tie, tiesas ieskatā, nav pietiekami, lai ikdienā spētu segt visus nepieciešamos izdevumus un pilnvērtīgi nodrošinātu visas ikdienā nepieciešamās vajadzības. Tiesa neapšauba, ka papildus tika gūti ienākumi no saimnieciskās darbības, atbilstoši /pers. D/ norādītajam, laika posmā no 2004.gada līdz 2012.gadam gūti papildus ienākumi 94000 *euro*, kas vidēji vienai personai mēnesī nodrošina papildus ienākumus 489 *euro* apmērā. Tiesas ieskatā tieši šie papildus ienākumi arī palīdzējuši /pers. H/un /pers. I/ finansiāli izdzīvot, pilnvērtīgi sedzot nepieciešamos ikdienas izdevumus, taču vienlaikus šie ienākumi nav bijuši pietiekami, lai uzkrātu būtiskus naudas līdzekļus. Pie šāda secinājuma tiesa nonāk tādēļ, ka /pers. H/ kontos kādi būtiski uzkrājumi nav veidojušies, brīžiem kontos atlikums veidojies ar mīnuss zīmi (tātad pārtērējot kredītā pieejamos līdzekļus un savlaicīgi tos neatgriežot kontā). Bez tam tiesa ņem vērā, ka /pers. H/ 2015.gada vasarā noslēgusi aizdevuma līgumu, aizņemoties 968 *euro*, lai iegādātos ūdens attīrīšanas sistēmu BlueFilters. Tiesas ieskatā, apstākļos, ja minētajai personai tiešām būtu ievērojami uzkrājumi, šāda – salīdzinoši neliela aizdevuma ņemšanai nebūtu nepieciešamības, kas norāda, ka patiesībā ienākumi tika tērēti ikdienas vajadzību segšanai un kādu būtisku uzkrājumu /pers. H/ nebija.

Šādos apstākļos tiesa atzīst par pamatotu valsts apsūdzības viedokli, ka nav pierādīta /pers. H/ rīcībā esošo 25 000 *euro* likumīga izcelsme.

[14.2.3] Attiecībā par /pers. D/ ienākumiem lietā iesniegti pierādījumi, kur no viņas 2019.gada 4.jūnijā VID iesniegtās Gada ienākumu deklarācijas redzams, ka 2018.gadā viņa guvusi ar nodokli apliekamus ienākumus 1399,66 *euro*, turklāt deklarācijā norādīti ar nodokli neapliekamie ienākumi kopsummā 56410,84 *euro*. Šajā sadaļā ietverti kā saņemti ienākumi: no /pers. L/ 7000 *euro*, no /pers. H/ 12500 *euro*, no /pers. J/ 10000 *euro*, no /pers. I/ 12500 *euro*, no /pers. K/ 10000 *euro* (*lietas 7.sējuma 124. -127.lapa*). Bez tam deklarācijā norādīti ienākumi no saimnieciskās darbības 6129,55 *euro*, bet izdevumi 6479,29 *euro*.

No /pers. D/ iesniegtā AS Swedbanka konta pārskata par 2008. un 2009.gadu redzams, ka minētajā laikā periodā ienākumi bijuši 13155,96 *euro*, bet izdevumi 13107,42 *euro*, savukārt no pārskata par 2010. un 2011.gadu redzams, ka ienākumi bijuši 18366,80 *euro*, bet izdevumi 17624,70 *euro*, atlikums perioda beigās 784,59 *euro*, no kā secināms, ka uzkrājumi šajā kontā četru gadu periodā nav veidojušies (*lietas 8.sējuma 2. - 39.lapa*). No šī paša konta pārskata par laika periodu no 2012.gada līdz 2015.gada beigām redzams, ka ienākumi bijuši 25459,67 *euro*, bet izdevumi 26244,26 *euro*, atlikums perioda beigās 0,00 *euro*, tādējādi arī turpmākajā periodā uzkrājumi nav veidojušies (*lietas 5.sējuma 30. - 43.lapa)*. 2016.gadā šajā kontā ienākumi 13014,19 *euro*, izdevumi 11222,54 *euro*, atlikums perioda beigās 1877,70 *euro* (*lietas 4.sējuma 227. – 229.lapa*). No minētā konta 2017.gada pārskata redzams, ka ienākumi bijuši 16895,53 *euro*, bet izdevumi 14342,38 *euro*, atlikums perioda beigās 4430,85 *euro* (*lietas 5.sējuma 44. – 47.lapa*). No minētā konta pārskata redzams, ka 2018.gadā /pers. J/ /pers. D/ pārskaitījis 3330 *euro*, /pers. K/ pārskaitījis 3000 *euro*, skaidrā naudā iemaksāti kontā 11900 *euro*, no mātes /pers. H/ saņemts ieskaitījums 25000 *euro*, no /pers. L/ saņemti ieskaitījumi 1260 *euro* (*lietas 4.sējuma 230. – 233.lapa*).

Laika periodā no 2013.gada 8.oktobra līdz 2013.gada 22.decembrim /pers. D/ savā kontā SEB bankā ieskaitījusi skaidru naudu 5500 Ls un atlikums uz 2013.gada 30.decembri bija 3923,65 Ls (*lietas 4.sējuma 66. - 68.lapa*). Laika periodā par 2014. un 2015.gadu minētajā kontā ienākuši līdzekļi 26203,10 *euro*, izdevumi 31494,39 *euro*, atlikums 291,56 *euro* (*lietas 4.sējuma 69. - 94.lapa*). 2016.gadā šajā kontā ienākumi 7118 *euro*, izdevumi 5921,42 *euro (lietas 4.sējuma 34. – 36.lapa).* 2017.gada sākumā sākotnējais atlikums šajā kontā 1488,14 *euro*, ienākumi par 2017.gadu 4200 *euro*, izdevumi 4692,41 *euro*, atlikums kontā 288,60 *euro* (*lietas 4.sējums 95. - 101.lapa*). 2018.gadā ienākumi šajā kontā 12271 *euro*, izdevumi 12423,17 *euro*, atlikums perioda beigās 136,43 *euro*. /pers. L/ šajā kontā 2018.gadā /pers. D/ ieskaitījis 2100 *euro*, /pers. D/ skaidrā naudā bankomātos ieskaitījusi 8980 *euro.*

Savukārt no vēl viena konta SEB bankā redzams, ka 2016.gada 25.aprīlī /pers. D/ ieskaitījusi kontā 6000 *euro*, no kuriem 5833,98 *euro* pārskaitījusi zvērinātai tiesu izpildītājai par māju un valsts nodevu (*lietas 4.sējuma 13.lapa*).

Bez tam no 2019.gada 2.aprīlī noslēgtā pirkuma līgums redzams, ka /pers. D/ pārdevusi /pers. T/ ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma/adrese/ par 5250 *euro* (*lietas 2.sējuma 99. - 100.lapa*), savukārt 2019.gada 8.aprīlī /pers. D/ pārdevusi /pers. T/ otru īpašuma pusi par 5250 *euro* un kustamo mantu par 12250 *euro* (*lietas 2.sējuma 102. - 103.lapa*). Naudas līdzekļus par nekustamā īpašuma „/adrese/" pārdošanu 17500 *euro* apmērā pircēja 2019.gada 9. un 12.aprīlī ieskaitījusi /pers. D/ Swedbank kontā. Dokumentāli pierādīts, ka uz šo brīdi nekustamais īpašums /adrese / jau bija iegādāts un apmaksāts, līdz ar to šī summa nav attiecināma uz strīdus īpašuma iegādi, kā to apgalvo /pers. D/.

Tiesa, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, atzīst par pamatotu valsts apsūdzības viedokli, ka /pers. D/ nav pierādījusi naudas likumīgu izcelsmi ne mazāk kā 10530 *euro* apmērā.

Apšaubot naudas līdzekļu likumīgu izcelsmi minētajā apmērā, valsts apsūdzība ņēmusi vērā, ka skaidrā naudā 2018.gada 11.oktobrī /pers. D/ par māju samaksājusi 7000 *euro*, bez tam savā *Swedbank* kontā viņa skaidrā naudā iemaksājusi septembrī un novembrī kopā 11 900 *euro*, savukārt SEB bankas kontā /pers. D/ 2018.gada augustā - septembrī iemaksājusi skaidrā naudā 8980 *euro*. Pārdevējam skaidrā naudā samaksātā un pirkuma darījuma veikšanai banku kontos iemaksātā naudas summa kopā veido 27 880 *euro*, taču /pers. D/ deklarētā iespējamā naudas izcelsme ir norādīta tikai ne vairāk kā 17 350 *euro* (no /pers. L/ 3680 *euro*, no /pers. K/ 6670 *euro*, no /pers. K/ 7000 *euro*). Veicot minēto aprēķinu tiek ņemts vērā /pers. D/ deklarācijā no minētajām personām norādītais saņemto līdzekļu apmērs, dokumentālie pierādījumi (banku kontu pārskati) par pārskaitītajām summām, aprēķinot starpību starp deklarācijā norādīto un pārskaitījumos saņemtajiem līdzekļiem, lai noskaidrotu kādā apmērā minētās personas varēja /pers. D/ nodot skaidras naudas līdzekļus. Atbilstoši minētajam aprēķinam, valsts apsūdzības ieskatā, /pers. D/ nav pierādījusi skaidras naudas izcelsmi ne mazāk kā 10 530 *euro* apmērā un tiesa šādu viedokli atzīst par pamatotu.

/pers. D/ apelācijas instances tiesā paskaidroja, ka deklarācijā aizmirsusi norādīt no /pers. L/ 2018.gadā saņemtos līdzekļus 3360 *euro* apmērā, kā arī nebūtu ņemami vērā savstarpējie pārskaitījumi ar brāli /pers. J/ 330 *euro* apmērā, jo tiem nav saistības ar nekustamā īpašuma /adrese /, iegādi. Tādējādi minētās summas būtu atrēķināmas un attiecīgi samazināma summa, kuras likumīgā izcelsme atzīstama par nepierādītu. Tiesa /pers. D/ sniegtos paskaidrojumus neatzīst par ticamiem, tiesas ieskatā, viņa tiesas procesa gaitā izdomājusi sev labvēlīgu versiju, cenšoties panākt, lai netiktu konfiscēti vai konfiscēti mazākā mērā līdzekļi, kuru likumīga izcelsme tiek apšaubīta.

Bez tam tiesa netic /pers. D/ paskaidrotajam, ka viņa mājās glabājusi 27000 *euro*, kas viņai un dēlam tikuši nodoti pēc 2008.gadā veiktās īpašuma /adrese/ pārdošanas. Tiesa ņem vērā, ka /pers. D/ uz 2012.gada 1.janvāri nav iesniegusi mantiskā stāvokļa deklarāciju, kurā būtu norādīti uzkrājumi, kas pārsniedz 10000 Ls, savukārt no kontu pārskatiem redzams, ka kādi būtiski uzkrājumi /pers. D/ kontos nav veidojušies, raisot pamatotas šaubas, ka /pers. D/ spējusi uzkrāt ievērojamus naudas līdzekļus. Papildus tiesa vērš uzmanību, ka tieši /pers. D/ ir pienākums ticami izskaidrot īpašuma iegādei izlietoto līdzekļu likumīgu izcelsmi, tomēr, tiesas ieskatā, /pers. D/ sniegtie paskaidrojumi nav atzīstami par ticamiem. Tiesa jau iepriekš spriedumā norādījusi, ka atbilstoši /pers. D/ sniegtajiem paskaidrojumiem, gan viņai, gan viņas vecākiem un dēlam /pers. K/ ar sievu bijuši būtiski uzkrājumi, tomēr neviena no minētajām personām nav sniegusi „nulles deklarāciju", uzrādot uzkrājumus virs 10000 Ls, nevienai no minētajām personām kontos nav

veidojušies būtiski uzkrājumi, kas tādējādi apstiprinātu labu materiālo stāvokli. Tiesas ieskatā šie apstākļi liecina par to, ka visas minētās personas ikdienā dzīvojušas un tērējušas tām pieejamos ikdienas līdzekļus, bez spējas veidot papildu uzkrājumus, tādēļ valsts apsūdzība pamatoti norādījusi, ka īpašuma iegādei strauji akumulēti nepieciešamie līdzekļi, kuru daļēja – vismaz 45530 *euro* izcelsme, visticamāk, ir noziedzīga.

Papildus norādāms, ka krimināllietā nav apliecinājuma par veiktiem ieskaitījumiem, kas pienāktos /pers. D/ dēlam /pers. O/. Lai gan /pers. D/ paskaidrojusi, ka daļa dēlam saziedoto naudas līdzekļu novirzīta nekustamā īpašuma iegādei, krimināllietā nav pierādījumu, kas apliecinātu kādus ievērojamus ienākumus, no bankas konta izrakstiem secināms, ka ziedojumos saņemti nelieli ieskaitījumi.

Bez tam /pers. D/ nav pierādījusi arī liecināto par dēla /pers. K/ saņemto mantojumu no tēva. Lietai pievienota miršanas apliecības kopija, kas apstiprina /pers. P/ nāves faktu 2018.gada 26.maijā (*lietas 7.sējuma 5.lapa*), taču dokumenti, kas apstiprinātu, ka /pers. K/ tādēļ saņēmis mantojumu, lietā nav iesniegti.

Neskatoties uz to, ka /pers. D/ lietā iesniegusi apliecinājumu, no kura redzams, ka kaķu mīļotāju klubu asociācija 2018.gada 10.maijā izsniegusi sertifikātu un reģistrējusi īpašniecei /pers. D/ audzētavas nosaukumu (*lietas 7.sējuma 122.lapa*), lietai nav pievienoti dokumenti, kuri objektīvi apstiprinātu, ka /pers. D/ guvusi reālus ienākumus par dzīvnieku realizāciju. Tiesas ieskatā iesniegtie dokumenti (līgums) par dzīvnieku pārdošanu (*lietas 7.sējuma 130. – 132.lapa*) nav atzīstami par pietiekamiem pierādījumiem samaksas saņemšanā.

Attiecībā par /pers. D/ sniegtajiem paskaidrojumiem, ka viņai bijusi astrologa privātprakse, tiesa šādus apstākļus neapšauba, no kontu pārskatiem redzams, ka viņa saistībā ar minēto privātpraksi brīžiem kontā saņēmusi pārskaitījumus, tomēr kā tiesa jau minēja iepriekš, kontos saņemtie līdzekļi kopumā nerada priekšstatu par būtiskiem ieņēmumiem, kuru rezultātā būtu veidojušies ievērojami uzkrājumi.

[15] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst par pamatotu valsts apsūdzības viedokli, ka īpašuma iegādei izmantotajiem līdzekļiem 45530 *euro* apmērā, visticamāk, ir noziedzīga izcelsme, līdz ar to saskaņā ar Krimināllikuma 70^{11}.panta trešo daļu tie konfiscējami.

Bez tam vēršama uzmanība, ka valsts apsūdzība protestā izteikusi lūgumu īpašumu /adrese/ atzīt par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēt. Vienlaikus valsts apsūdzība izteikusi viedokli, ka minētā īpašuma iegādei faktiski sajaukti gan līdzekļi ar noziedzīgu izcelsmi, gan likumīgi iegūti līdzekļi. Apgabaltiesas ieskatā nav pamata personai konfiscēt līdzekļus, kuru likumīga izcelsme netiek apšaubīta.

No Latvijas Republikas Satversmes 105.panta izriet, ka ikvienam ir tiesības uz īpašumu, turklāt īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Ņemot vērā, ka ar šo spriedumu tiek konstatēts, ka minētā īpašuma iegādē vien daļēji izmantoti līdzekļi, kuru izcelsme, visticamāk, ir noziedzīga, tiesa uzskata, ka īpašums konfiscējams norādītajā daļā, tas ir, 45530 *euro* apmērā, savukārt pārējie līdzekļi, ja tādi pēc īpašuma piespiedu atsavināšanas paliek pāri, ir atgriežami /pers. D/.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu Kurzemes apgabaltiesa

nosprieda

Kurzemes rajona tiesas 2022.gada 24.augusta spriedumu atcelt daļā par aresta atcelšanu /pers. D/ piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/.

Atzīt par noziedzīgi iegūtiem līdzekļus 45530 *euro*, kas izmantoti /pers. D/ piederošā nekustamā īpašuma /adrese /, kadastra numurs /numurs /iegādei un šajā daļā īpašumu konfiscēt, saglabājot uzlikto arestu.

Pārējā daļā spriedumu negrozīt.

Spriedumu var pārsūdzēt vai protestēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes apgabaltiesā.

Pilns nolēmums pieejams 2024.gada 15.martā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	K.Līcis
Tiesnese	A.Āva
Tiesnesis	D.Aktumanis